

զըն ու անառակութիւնն իր սիրելի ընկեր-
ներն էին. բայց եղկելին չէր գիտէր թէ ինչ-
պիսի դժբախտ վախճան կ'ունենայ խաղա-
սէրն, գոռոզն ու անառակն: Ոսն առ ոտն
կտրւելնցուց Հարստութիւնը. փնացաւ, և
անտրգուելով ու արհամարհուելով ամեն-
քէն՝ փախաւ: Սնունը միայն մնացած էր.
բայց ինչ գորութիւն ունի անունն առանց
Հարստութեան... Քսան տարի պանդըխ-
տելէն ետքը, ցաւոյ ու աղէտից մէջ ըն-
կըղմեալ, դարձաւ իր երկիրը, դարձաւ այն
մտքով՝ որ գէթ մասամբ մը դարմանէ այն
չարիքները զորոնք զործեր էր: Կ'իբթայ
այն ապաստարանն, զոր ըսիր. տղայ մը կը
փնտռէ, և կ'ըսէ հօն ձգուելուն օրը ու
ժամը... Բայց փնտռած տղան հօն չէր,
աւելի ողորմած սիրտ մը տարեր էր դանի-
կա: Կը փնտռէ ապա այն օրիորդը զոր հրա-
պուրանօք ու խոստամբք խաբեր էր. բայց
անիկա ալ մեռած էր... Ուստի տաղնա-
պեալ ի խղճէ մտացն, կը փնտռէ միջոց մը
որով մերջ տալ իր ցաւայի կենացը...
բնաւ... Բնաւ չի հասու իր նպատակին...
գտաւ հիւղ մը... և հօն ծածկեալ ու անծա-
նօթ, որոշեց լընցնել իր վերջին օրերը...
երբ... Բայց, խնդրեմ, քանի՞ տարուան
ես, ինչ է անունդ: — Քսան տարուան:
— Քսան տարուան... ընդհատեց ձկն-
որսն սրտաթունդ, քսան տարուան
ես... Այո, քսան տարուան, և անունն է
Ստեփանոս: — Ստեփանոս... աղաղակեց
ձկնորսն. վախէն այլալայծ, Ստեփանոս...
— Այո, Ստեփանոս, և ահա միակ ծա-
ռանգութիւնս զոր ստացայ Հօրմէս... վե-
րուց ապա ալ բազուկն վերմակին տակէն,

ու ցուցուց իրեն Ստեփանոս անունը արիւ-
նով գրուած: Ձանիկա տեսնալով ձկնորսն՝
խռովեցաւ. և ապա բռնելով զայդ, այդ
անունն գրուած տեղւոյն վրայ արտա-
ծուաց հեղեղ մը թափեց: Ստեփանոս չէր
գիտէր ինչպէս մեկնել այս սրտաշարժ տե-
սարանը: — Երեսներն ոտք կ'ելլայ, և
հանգարտ դիմօք այսպէս կը սկըսի խօսիլ.
— Ստեփան, ով իմն Ստեփան, թէ որ ըսեմ
թէ այդ մարդն որուն վրայ խօսեցայ, քու
հայրդ է, կ'անիծես դիւ... ո՛հ, ոչ, կը նե-
րես անշուշտ, անտարակոյս եմ որ կը նե-
րես... շատ լաւ. նայէ քու հօրդ, ես եմ
այն անգութն որ թողուցի զքեզ... մի ա-
նիծաներ դիւ. մի գրկեր դիւ այն երջանկու-
թենէ. քու արհամարհութեամբդ: Գոսց
զաւակս. Ստեփան, որդիդ գիտութեամբ
վարուեցար հետս: Ստեփանոս խռովեալ
էր. փորը առ փորը զգաստացաւ, և նայե-
ցաւ ձկնորսին ու գոչեց. Դու իմ հայրս...
ինչպէս անդթացար քու անմեղ որդ-
ւոյդ... Բայց կը ներեմ քեզի. եկուր գիւ-
կըս, փարինք միասեղ: Ներումն կը խըն-
դրես ինձմէ. միթէ դու չաղատեցիր կեան-
քս: Թանձր քօղով մը ծածկեց զան-
ցեալն, և ջանանք ուրախ ապագայ մ'ու-
նենայ: — Այո պատասխանեց ձկնորսն
խնդութեամբ, բայց միշտ իրարու հետս
Գոհ կ'ըլլան կոտոր մի հացի, ու ձկնորսի
որդի ըլլալուդ: — Կոտոր մի հաց, կրկնեց
Ստեփանոս, հօրս հետ բաւական է ինձի.
խեղճութիւնն ու նուաստ անունն աւելի
պատրիւ է ինձի և աւելի հաճոյական, քան
զհարստութիւն և անուն փառաւոր:

Ա. Ռ. Ա. Ծ. Ք.

— Աշխատութիւնն երկու մեծամեծ բարեաց
պատճառ է, մոռացութեան ու անկալութեան:

— Հարստութիւնն է՝ չի փափաքիլ բանի մը,
աղաատութիւնն ալ է՝ բանի մը չի կարօտիլ:

— Խղճմտանքն է գրախտ ու դժոխք միան.
զամայն:

— Կ'ուզես սորվիլ Գոհ ըլլալ վնասէդ. —
Միշտ վարձայէ և ոչ վեր:

— Լաւ է յարգել իմաստուն լինամբն քան
զլինար բարեկամ:

— Մի առ մի գործէ, և կը գործես շատ ու
մեծամեծ գործեր:

— Որչափ առաքինանանք, այնչափ կը սիրենք
զառաքինութիւն. ինչպէս երկու բարեկամք այն
չափ աւելի կը սիրեն զիրար, որչափ աւելի շան-
չնան զիրար:

— Բախտին դէմ չի ջօրեր արուեստ:

— Սէրն է կարող, ոսկին ամենակարող:

— Լաւ է աղքատ քան տգէտ: